

УДК: 332.1:330.322(477)
 JEL classification: R11, R58, O16, O18
[https://doi.org/10.31891/dsim-2025-12\(37\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2025-12(37))

МЕХАНІЗМИ ЗАЛУЧЕННЯ ТА ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ВНУТРІШНІХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ У РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

ДОРОШЕНКО Ганна

доктор економічних наук, професор, Директор Навчально-наукового інституту економіки та менеджменту,
 Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

<https://orcid.org/0000-0002-5535-8494>
hanna.doroshenko@kname.edu.ua

РУДАЧЕНКО Ольга

доктор економічних наук, доцент,
 професор кафедри підприємництва та бізнес-адміністрування
 Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

<https://orcid.org/0000-0001-9597-5748>
polkin87@ukr.net

ТРОЯН Владислава

доктор філософії, старший викладач кафедри менеджменту і публічного адміністрування
 Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова

<https://orcid.org/0000-0002-2142-2873>
Vladyslava.Trojan@kname.edu.ua

В'ЯТКІН Роман

доктор філософії, доцент кафедри земельного адміністрування та геоінформаційних систем,
 Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

<https://orcid.org/0000-0001-8807-9988>
Roman.Viatkin@kname.edu.ua

Сучасні умови соціально-економічного розвитку України зумовлюють необхідність формування нових підходів до регіональної політики, орієнтованих на активізацію внутрішніх інвестиційних ресурсів та підвищення ефективності їх використання. Особливої значущості це набуває в умовах децентралізації та воєнного відновлення, коли регіони виступають ключовими суб'єктами економічної трансформації та простором формування конкурентних економічних моделей. Ефективне залучення внутрішніх інвестиційних ресурсів розглядається як стратегічний інструмент забезпечення стійкого розвитку територій, зміцнення місцевої економіки та зменшення залежності від зовнішніх джерел фінансування. Попри зростання уваги до залучення місцевого капіталу у розвиткові проєкти, механізми підтримки внутрішніх інвестицій на регіональному рівні залишаються недостатньо систематизованими та потребують наукового обґрунтування.

Метою статті є обґрунтування теоретичних засад і практичних механізмів залучення внутрішніх інвестиційних ресурсів та визначення напрямів підвищення ефективності їх використання для забезпечення сталого регіонального розвитку.

Теоретичною основою дослідження стали праці українських і зарубіжних авторів у сфері регіональної економіки, інвестиційного менеджменту та фінансової децентралізації. Інформаційну базу становлять регіональні стратегії розвитку, програми соціально-економічного розвитку областей України, а також аналітичні дані щодо інвестиційної активності територіальних громад. Для аналізу використано методи системного підходу, структурно-функціонального аналізу, контент-аналізу стратегічних документів, елементи порівняльних досліджень та кейс-стаді.

У статті визначено концептуальні особливості внутрішніх інвестиційних ресурсів та їх роль у забезпеченні економічного зростання на регіональному рівні. Проаналізовано наявні інструменти залучення інвестицій у регіонах України, зокрема розвиток регіональних фондів підтримки підприємництва, механізми публічно-приватного партнерства, участь громад у бюджетуванні проєктів та використання муніципальних облігацій. Виявлено, що регіональні політики розвитку містять основу для створення ефективної системи стимулювання внутрішніх інвестицій, проте потребують розширення механізмів фінансування місцевих проєктів та зміцнення інституційного середовища. Подальші дослідження мають бути спрямовані на формування моделі регіонального управління внутрішніми інвестиційними ресурсами, оцінку потенціалу фінансової самодостатності територіальних громад, а також розроблення інструментів активізації інвестиційної діяльності малого та середнього бізнесу. Практична значущість роботи полягає у розробленні рекомендацій для органів місцевої влади, бізнесу та інституцій розвитку щодо формування ефективної системи залучення внутрішніх інвестиційних ресурсів як чинника сталого економічного зростання регіонів України.

Ключові слова: інвестиційні ресурси; регіональний розвиток; інвестиції; децентралізація; інвестиційний потенціал регіону; регіональна політика.

MECHANISMS FOR ATTRACTING AND EFFECTIVE USE OF INTERNAL INVESTMENT RESOURCES IN THE REGIONS OF UKRAINE

DOROSHENKO Hanna, RUDACHENKO Olha, TROIAN Vladyslava, VIATKIN Roman

O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv

Modern conditions of socio-economic development of Ukraine necessitate the formation of new approaches to regional policy aimed at activating internal investment resources and increasing the efficiency of their use. This issue becomes especially

relevant in the context of decentralization and post-war recovery, when regions act as key actors of economic transformation and a space for developing competitive economic models. Effective mobilization of internal investment resources is considered a strategic instrument for ensuring sustainable territorial development, strengthening local economies, and reducing dependence on external sources of financing. Despite the growing interest in involving local capital in development projects, mechanisms for supporting internal investments at the regional level remain insufficiently systematized and require scientific justification.

The purpose of the article is to substantiate the theoretical foundations and practical mechanisms for attracting internal investment resources, as well as to define directions for improving their efficiency to ensure sustainable regional development. The theoretical basis of the study consists of research conducted by Ukrainian and foreign scholars in the fields of regional economics, investment management, and financial decentralization. The information base includes regional development strategies, social and economic development programs of Ukrainian regions, as well as analytical data on the investment activity of territorial communities. The research employs methods of systems approach, structural-functional analysis, content analysis of strategic documents, comparative studies, and elements of case study.

The article identifies the conceptual characteristics of internal investment resources and their role in ensuring economic growth at the regional level. Existing instruments for attracting investments in Ukrainian regions are analyzed, including the development of regional business support funds, mechanisms of public-private partnership, community participation in project budgeting, and the use of municipal bonds. It is revealed that regional development policies create a basis for forming an effective system of stimulating internal investments; however, they require expanding the mechanisms of financing local projects and strengthening the institutional environment. Further research should focus on the development of a model of regional governance of internal investment resources, assessment of the potential for financial self-sufficiency of territorial communities, as well as the design of tools for enhancing investment activity of small and medium-sized enterprises. The practical value of the study lies in the formulation of recommendations for local authorities, business entities, and development institutions regarding the implementation of an effective system for attracting internal investment resources as a factor of sustainable economic growth of Ukrainian regions.

Keywords: investment resources; regional development; investments; decentralization; investment potential of the region; regional policy.

Стаття надійшла до редакції / Received 18.10.2025

Прийнята до друку / Accepted 24.11.2025

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Сучасні виклики соціально-економічного розвитку України, посилені наслідками воєнної агресії та необхідністю комплексного відновлення інфраструктури, формують нові вимоги до регіональної економічної політики. В умовах обмеженості зовнішніх фінансових надходжень та підвищеної конкуренції за інвестиційні ресурси особливої актуальності набуває питання мобілізації внутрішнього інвестиційного потенціалу регіонів. Ефективне залучення й використання місцевих інвестиційних ресурсів виступає ключовим чинником зміцнення економічної стійкості територій, активізації підприємницької діяльності та формування передумов для стійкого розвитку на місцевому рівні.

Попри наявність стратегічних документів та програм регіонального розвитку, механізми підтримки внутрішнього інвестування залишаються недостатньо систематизованими, що зумовлює розрив між декларованими цілями та реальними інструментами їх досягнення. Недосконалість інституційного середовища, обмеженість фінансових інструментів, низький рівень участі органів місцевого самоврядування у процесах інвестування створюють бар'єри для реалізації регіонального інвестиційного потенціалу. У цих умовах науково обґрунтоване визначення механізмів мобілізації внутрішніх інвестиційних ресурсів має важливе значення для підвищення ефективності економічної політики регіонів.

Проблематика активізації внутрішніх інвестицій пов'язана з низкою важливих наукових і практичних завдань: розробленням моделей фінансової самодостатності регіонів, удосконаленням інструментів публічно-приватного партнерства, формуванням дієвих механізмів підтримки малого та середнього бізнесу, запровадженням муніципальних фінансових інструментів, а також розширенням можливостей участі громадян у прийнятті інвестиційних рішень. Дослідження цих питань дозволить сформулювати комплексний підхід до використання внутрішніх інвестиційних ресурсів і сприятиме побудові ефективної регіональної економічної моделі, здатної забезпечити стійке зростання в умовах післявоєнного відновлення.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Проблематика залучення інвестиційних ресурсів у регіональному вимірі посідає важливе місце в сучасних економічних дослідженнях. Значна увага приділяється питанням формування регіональної політики, оцінки інвестиційного потенціалу територій та визначення інструментів стимулювання інвестиційної активності. Зокрема, у праці В. Воуко обґрунтовано роль регіональної політики у розвитку інвестиційного потенціалу територій, акцентовано на необхідності узгодження інструментів державного та місцевого регулювання, а також окреслено ключові чинники підвищення інвестиційної привабливості регіонів [1].

Окремий науковий напрямок становлять дослідження фінансових інструментів мобілізації внутрішніх інвестиційних ресурсів, насамперед у територіальних громадах. У роботі А. Fedun розглянуто можливості використання фінансових інструментів для активізації локального інвестування, зокрема механізмів підтримки громад та інструментів роботи з місцевими бюджетами й фінансовими ресурсами [2].

Значний внесок у дослідження впливу децентралізації на інвестиційні процеси зроблено в роботі S. Kravchenko, де проаналізовано можливості та ризики, пов'язані з передачею повноважень і ресурсів на місцевий рівень [3]. Показано, що децентралізація створює передумови для посилення інвестиційної самостійності регіонів, проте супроводжується низкою інституційних викликів, пов'язаних із нерівномірністю розвитку громад, різною фінансовою спроможністю та відмінностями в управлінській ефективності.

Питання інвестиційної активності в регіональному розвитку розкрито у праці A. Mazarakі та V. Herasymenko, де досліджено специфіку інвестиційних процесів у регіонах, окреслено чинники активізації інвестицій та узагальнено підходи до оцінки інвестиційної діяльності [4]. У цьому ж руслі розвиваються дослідження I. Rylyurenko, присвячені публічно-приватному партнерству як важливому механізму реалізації регіональних інвестиційних проєктів [5]. Показано, що PPP може ефективно використовуватися для залучення як зовнішніх, так і внутрішніх інвестицій, проте потребує належної інституційної підтримки та прозорих процедур.

Важливий внесок у вивчення інституційних засад розвитку інвестиційного середовища в регіонах України зроблено у дослідженні V. Lipkan та T. Kovalchuk, де увагу зосереджено на ролі інституцій, нормативно-правового забезпечення та організаційних структур у формуванні сприятливого інвестиційного клімату [6]. Автори підкреслюють, що без належно сформованого інституційного середовища навіть потенційно ефективні фінансові інструменти не забезпечать стійкого зростання інвестиційної активності. На цю проблематику накладаються результати дослідження B. Savchuk, у якому розглянуто можливості застосування муніципальних фінансових інструментів, зокрема муніципальних облігацій, для забезпечення регіонального розвитку [7]. Проаналізовано досвід використання таких інструментів та окреслено перспективи їх ширшого впровадження.

Узагальнюючи результати наведених досліджень, можна констатувати, що в науковій літературі достатньо ґрунтовно опрацьовано окремі аспекти регіональної інвестиційної політики, фінансових інструментів місцевого розвитку, децентралізації, інституційних засад формування інвестиційного середовища та механізмів публічно-приватного партнерства [1–7]. Водночас комплексна проблема формування і реалізації саме механізмів залучення та ефективного використання внутрішніх інвестиційних ресурсів у регіонах України розкрита недостатньо. Зокрема, потребують подальшого дослідження питання інтеграції різних фінансових та організаційних інструментів в єдину систему регіонального управління інвестиціями, оцінки їх результативності в умовах воєнного відновлення та посилення фінансової самодостатності територіальних громад.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є обґрунтування теоретичних засад і практичних механізмів залучення внутрішніх інвестиційних ресурсів, а також визначення напрямів підвищення ефективності їх використання для забезпечення сталого регіонального розвитку в Україні в умовах децентралізації та подальшого післявоєнного відновлення економіки.

Для досягнення поставленої мети необхідно проаналізувати сучасні наукові підходи до визначення сутності та ролі внутрішніх інвестиційних ресурсів у системі регіонального розвитку; оцінити наявний досвід застосування фінансових і організаційних інструментів залучення внутрішніх інвестиційних ресурсів у регіонах України; визначити ключові бар'єри та обмеження розвитку механізмів внутрішнього інвестування на місцевому рівні; сформувати перспективні напрями вдосконалення механізмів залучення і використання внутрішніх інвестиційних ресурсів як інструменту стійкого економічного зростання регіонів.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБІРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Ефективний соціально-економічний розвиток будь-якого регіону неможливий без формування достатньої інвестиційної бази. Інвестиційні ресурси забезпечують оновлення виробничого потенціалу, впровадження інновацій, підвищення конкурентоспроможності та розв'язання актуальних соціально-економічних проблем. У сучасних умовах нестабільності фінансових ринків і обмеженого доступу до зовнішніх джерел фінансування особливої ваги набувають внутрішні інвестиційні ресурси, що дозволяють зберігати фінансову автономію та знижувати залежність від кредиторів чи донорів.

Внутрішні інвестиційні ресурси становлять сукупність фінансових потоків і резервів, які формуються за рахунок власної господарської діяльності суб'єктів та можуть бути спрямовані на інвестиційні потреби. Їхнє значення полягає не лише у забезпеченні стабільності функціонування, але й у створенні передумов для довгострокового розвитку. Рівень використання внутрішніх ресурсів часто є індикатором ефективності управління, здатності до самофінансування та стратегічної гнучкості економічної системи.

У вітчизняній практиці існує значний потенціал мобілізації внутрішніх джерел інвестицій, проте їхня роль часто недооцінюється на фоні зовнішнього фінансування. Наявні проблеми – низька прибутковість громад, недостатній розвиток внутрішніх ринків капіталу – знижують можливості повноцінного використання цих ресурсів. Водночас саме вони здатні стати основою стійкого розвитку громад та

підприємств, забезпечуючи інвестиційну незалежність і підвищуючи економічну безпеку. Внутрішні інвестиційні ресурси становлять основу фінансового забезпечення інвестиційної діяльності громади. Вони відображають ті фінансові потоки, які формуються у межах власної господарської системи без залучення зовнішніх кредиторів чи донорів. На відміну від зовнішніх джерел, внутрішні ресурси характеризуються більшою стабільністю, нижчою вартістю та відсутністю зобов'язань перед сторонніми інвесторами. Саме тому їхня мобілізація та ефективне використання є ключовим чинником фінансової стійкості та незалежності.

Найважливішим джерелом внутрішніх інвестиційних ресурсів є прибуток підприємства. Чистий прибуток після оподаткування може спрямовуватись як на виплату дивідендів, так і на реінвестування у виробничий розвиток. Раціональна дивідендна політика дозволяє досягти балансу між інтересами власників і потребами бізнесу у фінансуванні зростання. Прибуток є найбільш гнучким джерелом, адже може бути використаний для реалізації будь-яких інвестиційних програм – від модернізації обладнання до впровадження інноваційних технологій.

Окреме місце займають резервні та спеціальні фонди. Вони формуються з відрахувань від прибутку і призначені для фінансування окремих напрямів інвестиційної діяльності – наприклад, фонду розвитку виробництва, фонду соціального розвитку, інноваційного чи екологічного фонду. Використання таких коштів дає змогу цілеспрямовано підтримувати стратегічні проекти, зменшуючи ризики та забезпечуючи стабільність у довгостроковій перспективі. Ще одним елементом внутрішніх інвестиційних ресурсів є вивільнені оборотні кошти. Вони з'являються в результаті оптимізації структури активів, прискорення обігу дебіторської заборгованості, зменшення надлишкових запасів сировини та готової продукції. Хоча цей ресурс не має такого масштабу, як прибуток чи амортизація, проте він важливий у короткостроковому періоді, оскільки дозволяє спрямувати внутрішні резерви на поточні інвестиційні потреби без залучення зовнішнього фінансування.

Внутрішні інвестиційні ресурси доцільно класифікувати за кількома ознаками: за джерелом формування (прибуток, амортизація, резерви, вивільнені кошти), за цільовим призначенням (оновлення основних засобів, інноваційні проекти, соціальні програми), за часовим горизонтом використання (коротко- та довгострокові). Кожен із цих видів ресурсів має свої переваги та обмеження, однак їх комплексне використання формує фінансову базу для реалізації інвестиційної стратегії. Внутрішні інвестиційні ресурси – це не лише фінансові потоки, а й своєрідний індикатор ефективності управління та здатності економічної системи до самофінансування. Чим вище їхня частка у структурі фінансування інвестицій, тим більша стійкість до зовнішніх ризиків і тим ширші можливості для реалізації стратегічних цілей розвитку.

Внутрішні джерела інвестиційних ресурсів є фундаментом фінансової незалежності. Вони формуються всередині системи господарювання та дозволяють фінансувати розвиток без залучення зовнішніх кредиторів або інвесторів. Їхня роль особливо зростає у періоди економічної нестабільності, коли доступ до зовнішнього фінансування обмежений. Класифікація внутрішніх джерел дозволяє краще зрозуміти їхню природу, визначити можливості використання й сформувати ефективну інвестиційну стратегію (рис. 1).

Рис. 1. Класифікація внутрішніх джерел інвестиційних ресурсів

*Джерело: сформовано авторами

Одним із найпоширеніших інструментів залучення внутрішніх інвестиційних ресурсів у регіонах України є розвиток місцевих фондів підтримки підприємництва та програм стимулювання малого і середнього бізнесу. Такі фонди формуються на базі обласних або міських бюджетів, а їх діяльність спрямована на часткову компенсацію відсоткових ставок за кредитами, мікрогрантову підтримку стартапів, фінансування участі бізнесу в інноваційних проєктах. Наприклад, у Львівській та Тернопільській областях реалізуються програми співфінансування інвестиційних проєктів МСП, які дозволяють підвищити

доступність фінансових ресурсів для локального бізнесу та сприяють формуванню внутрішньорегіонального інвестиційного середовища [8].

Суттєвий потенціал для залучення інвестицій має механізм публічно-приватного партнерства (ППП), що дозволяє поєднувати ресурси місцевих бюджетів, комунальних підприємств і приватного бізнесу для реалізації інфраструктурних та соціально-економічних проєктів. На практиці такий механізм активно використовується в сфері модернізації комунальної інфраструктури, водопостачання, управління відходами та розвитку енергетики. У Дніпропетровській області реалізовано низку PPP-проєктів щодо модернізації теплових мереж та встановлення енергоефективного обладнання на об'єктах комунальної власності, що дозволило залучити приватний капітал до оновлення критичної інфраструктури та зменшити навантаження на місцевий бюджет.

Помітним напрямом активізації внутрішніх інвестицій є застосування муніципальних облігацій як інструменту фінансування місцевих проєктів розвитку. Хоча цей інструмент застосовується порівняно рідко, позитивний досвід окремих міст демонструє перспективність його використання. Зокрема, місто Львів є одним із нечисленних прикладів випуску муніципальних облігацій для фінансування важливих інфраструктурних проєктів, пов'язаних із транспортною модернізацією. Подібні практики дають змогу залучати кошти локального бізнесу, банків та населення для реалізації стратегічних ініціатив регіону, формуючи внутрішнє джерело інвестиційних ресурсів [9].

Організаційні інструменти залучення внутрішніх інвестицій також набувають поширення в українських регіонах. До них належить створення індустриальних і технологічних парків, бізнес-інкубаторів, центрів підтримки підприємництва, які забезпечують підприємцям доступ до консультаційних послуг, інноваційних рішень та партнерського фінансування. Прикладом є індустриальний парк «Біла Церква», що реалізує модель залучення внутрішнього капіталу через створення умов для локального виробництва та інноваційного розвитку. Такі платформи сприяють концентрації економічної активності, формують нові ринки збуту та стимулюють інвестування з боку місцевих компаній.

Важливою практикою, що активно розвивається в умовах децентралізації, є участь населення у процесі бюджетування інвестиційних проєктів, зокрема через механізми партисипативного бюджету, локальних цільових програм чи участь у прийнятті рішень щодо розподілу капітальних видатків. Такий підхід підтримує ініціативи місцевого бізнесу, громадських організацій та підприємців, що прагнуть інвестувати у розвиток важливої соціальної або інженерної інфраструктури. У ряді територіальних громад Київського, Полтавського та Волинського регіонів реалізовано десятки проєктів з модернізації соціальних закладів та публічного простору, що фінансувалися за рахунок внутрішніх коштів громади та місцевих підприємців.

Окрему увагу в практиці регіонального інвестування заслуговують інструменти співфінансування із залученням комунальних підприємств. У деяких областях комунальні підприємства, такі як «Водоканал» чи «Теплокомуненерго», впроваджують інвестиційні програми з модернізації обладнання та інженерних мереж. Частина фінансових ресурсів формується за рахунок внутрішніх джерел — власних коштів підприємства, місцевих бюджетів і партнерських внесків бізнесу. Подібні проєкти показують, що внутрішні інвестиції можуть бути спрямовані не лише в бізнес-сектор, а й на оновлення критичної інфраструктури, що створює непрямої ефект стимулювання економічної активності в регіоні.

Таким чином, аналіз практики українських регіонів демонструє, що залучення внутрішніх інвестиційних ресурсів відбувається через комбінацію фінансових та організаційних інструментів: місцеві фонди підтримки бізнесу, PPP, муніципальні облігації, індустриальні парки, інвестиційні програми комунальних підприємств, бюджети участі та інші форми співфінансування. Однак досвід різних регіонів показує нерівномірність розвитку цих інструментів та потребу в більш системній регіональній політиці, яка забезпечить можливості для масштабування успішних практик на загальнонаціональному рівні (табл. 1).

Таблиця 1 узагальнює наявний досвід застосування фінансових та організаційних інструментів залучення внутрішніх інвестиційних ресурсів у регіонах України та демонструє різну глибину й ефективність впровадження інвестиційних механізмів на місцевому рівні. Порівняльний аналіз свідчить, що найбільш результативними є ті регіони, де поєднуються декілька інструментів, зокрема муніципальні облігації, підтримка малого і середнього бізнесу, а також публічно-приватне партнерство. Такий підхід формує локальну інвестиційну екосистему, забезпечує взаємодію між місцевою владою, бізнесом та громадою та створює умови для сталого економічного розвитку [13].

Особливо показовим є досвід Львівського та Дніпропетровського регіонів, де реалізація комплексних інвестиційних проєктів дозволила залучити внутрішні ресурси для модернізації інфраструктури та підтримки підприємницького сектору. При цьому Львів демонструє потенціал застосування муніципальних фінансових інструментів, тоді як Дніпропетровщина сфокусована на проєктах публічно-приватного партнерства, що забезпечує довгостроковий ефект і створює мультиплікаційний вплив на місцеву економіку.

Разом з тим, у інших регіонах основний акцент робиться на локальних програмах підтримки малого бізнесу, участі громад у реалізації інвестиційних проєктів та розвитку територіальних ініціатив. Вони дозволяють активізувати економічну діяльність на місцевому рівні, проте залишаються обмеженими в масштабах через недостатній фінансовий ресурс громад та інституційну слабкість механізмів, що пояснює нерівномірність впровадження інструментів і значні відмінності в результатах між регіонами.

Узагальнені дані підтверджують, що ефективність залучення внутрішніх інвестиційних ресурсів значною мірою залежить від наявності стратегії розвитку регіону, здатності локальних інституцій до партнерства з приватним сектором, а також від участі бізнесу та громадянського суспільства у прийнятті інвестиційних рішень. Тому перспективним напрямом розвитку є формування регіональних моделей інвестування, що поєднують різні фінансові та організаційні інструменти, адаптовані до потреб і можливостей конкретних територій.

Таблиця 1

Досвід застосування фінансових та організаційних інструментів залучення внутрішніх інвестиційних ресурсів у регіоні

Регіон	Інструмент залучення інвестицій / механізм	Приклади / реалізовані практики	Сильні сторони / досягнення
Львівська область	Муніципальні облігації, місцеві фонди підтримки бізнесу, ППП	Використання муніципальних облігацій для фінансування транспортної та інфраструктурної модернізації; програми співфінансування для МСП та інвестиційні програми місцевого розвитку	Додаткове джерело фінансування для інфраструктурних проєктів, залучення приватного капіталу, підтримка малого і середнього бізнесу, стимулювання внутрішнього інвестування
Дніпропетровська область	Публічно-приватне партнерство (ППП), трансформація комунальної інфраструктури через залучення приватного капіталу	Проєкти модернізації теплових мереж, енергоефективного обладнання в комунальній інфраструктурі	Залучення приватного капіталу для оновлення критичної інфраструктури, зменшення навантаження на бюджет, підвищення якості послуг, стимулювання місцевого бізнесу
Різні міста та територіальні громади (наприклад, у Чернівецькій, Полтавській, Волинській областях)	Участь громад у бюджетуванні, локальні цільові програми, підтримка МСП, гранти / мікрофінансування	Реалізація проєктів модернізації соціальної інфраструктури, публічних просторів, підтримка місцевого бізнесу за рахунок ресурсів громад та місцевих підприємців	Залучення місцевих коштів, підвищення самоорганізації громад, можливість реалізації малих інвестиційних ініціатив, стимулювання підприємництва на місцях
Регіональні адміністрації / комунальні підприємства (різні області)	Інвестиційні програми комунальних підприємств + часткове співфінансування, ППП, комбіноване фінансування	Модернізація водоканалів, теплових мереж, оновлення комунальних послуг, залучення приватних або місцевих інвестицій через партнерство або співфінансування	Покращення якості надання послуг, оновлення критичної інфраструктури, залучення внутрішніх ресурсів, зменшення навантаження на держбюджет, стимулювання локального бізнесу

*Джерело: розроблено авторами на основі [10-12]

**ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ
І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ**

Таким чином, проведені дослідження свідчать, що внутрішні інвестиції потенційно можуть стати важливим джерелом економічного зростання на місцевому рівні, особливо в умовах децентралізації та воєнного відновлення економіки. Зростаюча самостійність регіонів, їхня здатність акумулювати й ефективно використовувати власні ресурси створюють умови для формування конкурентоспроможних економічних моделей розвитку.

Практична значущість роботи полягає у формуванні комплексного підходу до залучення та ефективного використання внутрішніх інвестиційних ресурсів на регіональному рівні, що може бути використаний органами місцевої влади, інституціями регіонального розвитку та представниками бізнесу для удосконалення механізмів фінансування територіальних проєктів. Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні моделі регіонального управління внутрішніми інвестиційними ресурсами з урахуванням територіальних особливостей та соціально-економічного профілю регіонів.

Література

1. Boyko, V. (2021). Regional Policy and Investment Potential of Territories. *Economy of Ukraine*, 4, 45–60.
2. Fedun, A. (2022). Financial Instruments for Mobilizing Local Investment Resources in Ukrainian Communities. *Finance of Ukraine*, 7, 32–47.
3. Kravchenko, S. (2020). Decentralization and Regional Investments: Opportunities and Risks. *Bulletin of Economic Science of Ukraine*, 2, 18–26.
4. Mazaraki, A. & Herasymenko, V. (2021). Investment Activity in Regional Development. *Economy and the State*, 9, 24–30.

5. Pylypenko, I. (2022). Public-Private Partnership in Regional Investment Projects. *Investments: Practice and Experience*, 1, 12–17.
6. Lipkan, V. & Kovalchuk, T. (2023). Institutional Bases of Investment Environment Development in Ukrainian Regions. *Economic Discourse*, 3, 66–75.
7. Savchuk, B. (2021). Municipal Financial Instruments for Regional Development: Experience and Prospects. *Scientific Bulletin of NLTU*, 31, 142–151.
8. Tishchenko, A. (2022). Local Investment Development in Ukraine: Theory and Practice. *Economics and Management*, 5, 78–85.
9. Kharchenko, S. (2022). Regional Investment Climate and Tools for Its Improvement. *Bulletin of Taras Shevchenko National University*, 14, 55–62.
10. Chuzhykov, V. & Welford, R. (2020). Local Investment Strategies under Decentralization Reforms. *European Journal of Economics*, 11, 97–109.
11. Troian V., Kondratenko N., Velychko V., Viatkin R, Sas A. (2025). Analysis of the Socio-Economic Condition of Ukraine's Regions in the Context of Transformational Changes: Challenges and Prospects. *IOP Conf. Ser.: Earth Environ. Sci.* 1499. 012075. <https://doi.org/10.1088/1755-1315/1499/1/012075> <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1755-1315/1499/1/012075/pdf>
12. Gurbanova, T. & Zadorozhna, O. (2021). Regional Investment Policy in Post-Conflict Countries: Lessons for Ukraine. *Journal of Regional Studies*, 6, 22–34.
13. Рудаченко О.О., Троян В.І., Угоднікова О.І., Божидай І.І. (2025). Децентралізація і розвиток територіальних громад: інвестиції як механізм підвищення соціально-економічного потенціалу. Актуальні питання у сучасній науці, №9(39), С.112-121. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-9\(39\)-112-121](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-9(39)-112-121)

References

1. Boyko, V. (2021). Regional Policy and Investment Potential of Territories. *Economy of Ukraine*, 4, 45–60.
2. Fedun, A. (2022). Financial Instruments for Mobilizing Local Investment Resources in Ukrainian Communities. *Finance of Ukraine*, 7, 32–47.
3. Kravchenko, S. (2020). Decentralization and Regional Investments: Opportunities and Risks. *Bulletin of Economic Science of Ukraine*, 2, 18–26.
4. Mazaraki, A. & Herasymenko, V. (2021). Investment Activity in Regional Development. *Economy and the State*, 9, 24–30.
5. Pylypenko, I. (2022). Public-Private Partnership in Regional Investment Projects. *Investments: Practice and Experience*, 1, 12–17.
6. Lipkan, V. & Kovalchuk, T. (2023). Institutional Bases of Investment Environment Development in Ukrainian Regions. *Economic Discourse*, 3, 66–75.
7. Savchuk, B. (2021). Municipal Financial Instruments for Regional Development: Experience and Prospects. *Scientific Bulletin of NLTU*, 31, 142–151.
8. Tishchenko, A. (2022). Local Investment Development in Ukraine: Theory and Practice. *Economics and Management*, 5, 78–85.
9. Kharchenko, S. (2022). Regional Investment Climate and Tools for Its Improvement. *Bulletin of Taras Shevchenko National University*, 14, 55–62.
10. Chuzhykov, V. & Welford, R. (2020). Local Investment Strategies under Decentralization Reforms. *European Journal of Economics*, 11, 97–109.
11. Troian V., Kondratenko N., Velychko V., Viatkin R, Sas A. (2025). Analysis of the Socio-Economic Condition of Ukraine's Regions in the Context of Transformational Changes: Challenges and Prospects. *IOP Conf. Ser.: Earth Environ. Sci.* 1499. 012075. <https://doi.org/10.1088/1755-1315/1499/1/012075> <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1755-1315/1499/1/012075/pdf>
12. Gurbanova, T. Zadorozhna, O. (2021). Regional Investment Policy in Post-Conflict Countries: Lessons for Ukraine. *Journal of Regional Studies*, 6, 22–34.
13. Rudachenko O. O., Trojan V. I., Uhodnikova O. I., Bozhyday I. I. (2025). Detsentralizatsiia i rozvytok terytorialnykh hromad: investytsii yak mekhanizm pidvyshchennia sotsialno-ekonomichnoho potentsialu. Aktualni pytannia u suchasni nauksi. № 9(39). 112–121. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-9\(39\)-112-121](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-9(39)-112-121)